

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
MINISZTER

Iktatószám: NGM/12552 (2011.)

Válasz a K/3335. számú írásbeli kérdésre:
„A kötött segélyhitelek...?”

Országgyűlés Hivatala

Dr. Oláh Lajos
országgyűlési képviselő

Irományszám: X | 3335/1

Érkezett: 2011 JÚN 08.

Budapest

Tisztelt Képviselő Úr!

A kötött segélyhitelekhez kapcsolódó állami támogatás költségvetési forrásfedezetére a Nemzetgazdasági Minisztérium költségvetési fejezetében, a Kötött segélyhitelezés fejezeti kezelésű előirányzatban ebben az évben 585,2 millió Ft áll rendelkezésre kamattámogatások, valamint biztosítási díjak kifizetéséhez. A kötött segélyhitelezés portfóliója jelenleg az alábbi programokból tevődik össze:

I) Megvalósult kötött segélyhitel projektek a Nyugat-Balkánon

Montenegró

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Montenegrói Köztársaság Kormánya közötti pénzügyi együttműködési keretprogram kialakításáról szóló, 2005. november 22-én aláírt megállapodás keretében a 13 éves futamidőre szóló, 15 millió EUR összegű kötött segélyhitel felhasználásával a montenegrói fél által kiválasztott magyar vállalatok oktatási intézményeket létesíthettek Podgoricában.

A **KÉSZ Rt.** nyerte a magyar kötött segélyhitelből finanszírozott négy podgoricai oktatási intézmény első két objektumának felépítésére kiírt tendereket. Az Egészségügyi Szakközépiskola átadására 2007 szeptemberében, míg a Pedagógiai Oktatási és Vizsgaközpont átadására 2008 áprilisában került sor. A második fázisra kiírt óvoda-bölcsőde tendert az **Arcadom Zrt.** nyerte, az átadásra 2008. április 3-án került sor. A Podgorica Drac városrészében lévő általános iskolára meghirdetett tendert a **Gesztelyi Zrt.** nyerte, a kivitelezési szerződést 2008. április 14-én írták alá. Az iskolát 2010. május 16-án adták át. Időközben a Gesztelyi Zrt. újabb – immár nem a segélyhitelből finanszírozott – iskolaépítési tendert is elnyert, Bar városában.

Az ügylet költségvetési forrásait az NGM a Kötött segélyhitelezés előirányzat terhére biztosítja kamat- és biztosításidj-támogatás formájában, az éves kifizetések ütemében.

Montenegró mára – túllépve az OECD által meghatározott fejlettségi szintet – kikerült a kötött segélyhitelezésre jogosult országok köréből.

Bosznia-Hercegovina

A Magyar Köztársaság Kormánya és Bosznia-Hercegovina Kormánya között pénzügyi együttműködési keretprogram kialakításáról szóló megállapodás 2004. november 19-én Budapesten került aláírásra. Az Eximbank 2005 januárjában egyedi hitelszerződést kötött **5,8 millió EUR** összegben a **tuzlai víztisztító** finanszírozására, amely hitel 2005-2006 folyamán folyósításra került. A tuzlai projekt átadás-átvétele 2006. szeptember 29-én megtörtént. A **Zenon Systems Kft.** által megépített víztisztító megoldotta a bányászat miatti ivóvízhiány akut problémáját. A cég világszínvonalú, egyedi fejlesztésű, környezetvédelmi szempontokból magas színvonalú membrán technológiát alkalmazott.

Az ügylet költségvetési forrásait az NGM a Kötött segélyhitelezés előirányzat terhére biztosítja kamat- és biztosításiidő-támogatás formájában, az éves kifizetések ütemében.

Mára Bosznia-Hercegovina – túllépve az OECD által meghatározott fejlettségi szintet – kikerült a kötött segélyhitelezésre jogosultak köréből.

II) Megvalósult kötött segélyhitel projektek Laoszban

Országunk megítélésében domináns a nemzetközi fejlesztési együttműködési (NEFE) tevékenység, melyben a legkevésbé fejlett országok (LDC) közé tartozó Laoszt hagyományos partnerországgént tekintjük.

2009. március 6-án Vientiane-ban aláírásra került Laosszal az első pénzügyi keret-megállapodás. A **8,6 millió USD** keretösszegű kötött segélyhitel keretében **mezőgazdasági mini üzemek rekonstrukciója** valósulhatott meg 3 projekt keretében. A projektek fejlesztést, a meglévő gazdaság létesítményeinek korszerűsítését, bővítését, valamint tápüzemek létesítését foglalják magukba.

2010. augusztusban és novemberben elkészült a keretből finanszírozott egy-egy projektem, 2011. I. negyedév végéig a teljes beruházás lezárult és átadásra kerültek a projektek. A projektek magas magyar hozzáadott értéket képviselnek, amelyek sikeres megvalósulása további megrendeléseket eredményezhet a hazai cégek számára a térségben. A projektek kivitelezési munkáiban fővállalkozóként a **Vitafort Zrt.** vett részt a **Halászati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI)** és az **Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet (ÁTK)** támogatásával.

Az utóbbi években a KSH statisztikái szerint kivitelünk gyakorlatilag nem volt Laoszba. 2010-ben a kötött segélyhitel keretében történt szállítások exportunkat az előző év azonos időszakához képest mintegy 2100-szorosára, 2300 USD-ről 4,9 millió USD-re növelték.

Tekintettel arra, hogy a beruházás példás gyorsasággal és a felek kölcsönös megelégedésére teljesül, a laoszi fél újabb kötött segélyhitelt igényelt a magyar kormánytól országa élelmiszergazdaságának minőségi fejlesztése céljából.

III) Folyamatban lévő korábbi kötelezettségvállalások

A 2003 végétől működő kötött segélyhitel program keretében ez ideig az alábbi kötelezettségvállalások történtek, amelyek keretében nevesített projektek megvalósítása eddig nem kezdődött el:

Srí Lanka

A Srí Lankával 2007. február 13-án aláírt **51 millió EUR** kormányközi megállapodást módosító megállapodás 2011. május 3-án került aláírásra. A segélyhitelből két **vízisztító** (35 millió EUR), illetve **kotróhajó/homoksótalanító üzem** (16 millió EUR) projekt valósulhat meg. Sem a módosított kormányközi megállapodás, sem a módosítás alatt álló egyedi hitel- és kereskedelmi szerződések nem léptek még hatályba.

Mongólia

Mongólia esetében kormányközi megállapodás aláírására 2010. január 13-án került sor Ulánbátorban. A **25 millió USD** összegű kötött segélyhitelből a **Songhino-i biokombinát rekonstrukciója** valósul meg. A 2011. áprilisban meghirdetett tenderkiírás határideje június 2. volt, jelenleg a pályázatok értékelése zajlik. A hitelszerződés véglegesítésére a kereskedelmi tárgyalások lezárását követően kerülhet sor.

Vietnám

35 millió EUR összegű kötött segélyhitel keret

Az első kormányközi megállapodás **2008. május 16-án** került aláírásra, és **2009. november 27-én** lépett hatályba. A kormányközi megállapodás maximum 2 év folyósítási időszakot, maximum 3,5 év türelmi időt, 15,5 év törlesztési időszakot (türelmi idővel) és 0% kamatot ír elő népesség-nyilvántartó rendszer és vízkezelési projektek finanszírozásához. A keret-megállapodás **két évig hatályos**, illetve bármely fél ellentétes döntése hiányában automatikusan meghosszabbodik egy évvel.

Népesség-nyilvántartási projekt:

Vietnám a közigazgatás korszerűsítése érdekében e-Government megoldások létrehozását és használatát tűzte ki célul, jelenleg ugyanis a lakosságról nincs egységes adatnyilvántartás. A népesség-nyilvántartó rendszer személyi és lakcímadatokkal látja el az e-Government valamennyi személyekkel foglalkozó rendszerét. A 35 millió EUR keretből erre fordítható összeg **Haiphong városában pilot projektre** alkalmas, de a későbbiekben vietnami részről **országos népesség nyilvántartási rendszer kiépítésére is készülnek**.

A kereskedelmi tárgyalások éveken át az országos népesség-nyilvántartási referenciával rendelkező **IDOM 2000 Konzulens Zrt.** és a projektgazda **Közbiztonsági Minisztérium (MPS)** által kijelölt vietnámi cég, a CMC között folytak. 2010 októberére az IDOM és a CMC kialakította a kereskedelmi szerződést, a tárgyalások azonban a magyar cég adatszolgáltatási hiányosságai miatt **megrekedtek**.

Ezzel párhuzamosan az IDOM-on kívül más cégek is érdeklődést mutattak a projekt iránt. 2010 novemberében a magyar fél azt javasolta a vietnámi félnek, hogy tegyék nyílttá a tendert. A vietnámi fél elfogadta a magyar fél álláspontját versenytárgyalásos eljárás szükségességét illetően: legalább öt, a magyar fél tudomása szerint e projekt kivitelezésére alkalmas és referenciákkal rendelkező magyar vállalat megnevezését és adatainak közzétételét kérték. Az érdekeltségüket jelző cégek bemutatkozó anyagait az NGM továbbította a vietnámi félnek. A cégek vietnámi prezentációját követően kerülhet sor a tender megnyitására (véltetően a kiválasztott cégeket meghívják a tendertárgyalásokra).

Két víztisztítási projekt:

A vízmű projektek vízkiemelést, vízkezelést és vízhálózat kiépítést jelentenek lakossági célra, egyenként kb. 110-120 ezer fős körzet ellátására Quang Trach járásban (Quang Binh tartomány) és Cam Xuyen járásban (Ha Tinh tartomány). Az eredeti tervek szerint a Quang Trach járási projekthez Hanoi 8,7 millió EUR segélyhitelt kívánt igénybe venni, a Cam Xuyen járási projekthez pedig közel 6,7 millió EUR-t.

A Quang Trach projekt tendere 2010. október 13-i határidővel került meghirdetésre. A Magyar Vízipari Klaszter Management Kft. által alapított Vietnam-Hydroprojekt Kft. projektcég érvényes ajánlatot nyújtott be a tenderre, és megnyerte azt, így velük folytatódnak a tárgyalások a kereskedelmi szerződés aláírása érdekében.

A Cam Xuyen járási tender jelenleg folyamatban van, benyújtási határideje 2011. június 30.

A vietnámi projektgazdák becslései szerint mindkét vízkezelési projekt esetében a megvalósítás költségigénye a 2008-as tervekhez képest valószínűleg emelkedni fog. A keret-megállapodás a vietnámi fél hatáskörébe utalja a 35 millió EUR összegű projektek közötti elosztását, a keretösszeg növeléséhez viszont a magyar Kormány jóváhagyása szükséges. A belső egyeztetést követően a magyar féllel újra áttekintik a teljes keretösszeg elosztásának vagy megemelésének lehetőségét.

Az első keret-megállapodásból finanszírozandó három projekt egyedi hitel- és kereskedelmi szerződéseinek aláírása a fentiek szerint – alapvetően a vietnámi egyeztetések elhúzódása miatt – egyelőre nem történt meg. A két közép-vietnámi tartományban a projektek tendereztetési eljárásában történt előrelépés azt valószínűsíti, hogy a kommunális vízkezelés terén valósul meg az első sikeres magyar kötött segélyhitel projekt Vietnámban.

60 millió EUR összegű második kötött segélyhitel keret

A 2007 decemberében megtartott magyar-vietnámi GVB II. ülésén a vietnámi fél kezdeményezte Can Tho városban létesítendő 500 ágyas onkológiai központ létrehozását kötött segélyhitel keretében. A projekt tervezett értéke először 100 millió EUR volt, majd a részletes tárgyalások eredményeként ez az összeg 60 millió EUR-ban került meghatározásra.

A kormányközi megállapodás aláírására 2009. szeptember 18-án, Nguyen Tan Dung miniszterelnök budapesti látogatása keretében került sor. A kormányközi

megállapodás 2010. január 22-én lépett hatályba. A keret-megállapodás két évig hatályos, illetve bármely fél ellentétes döntése hiányában automatikusan meghosszabbodik egy évvel.

A hitelszerződés tárgyalási szakaszban van.

A mindkét fél részéről elvárt gyors előrelépés érdekében egy technikai jellegű kérdés vár megoldásra, amely az **onkológiai központ komplett kivitelezésének és átadásának, mint projektnek a részekre bonthatóságáról** szól.

2010. október 29-én **Miniszterelnöki Közlemény** került közzétételre Vietnámban, amely meghatározza a vietnámi hatóságok számára a projekt megvalósítása során követendő eljárást (több szakaszra bontás, az egyes szakaszok megvalósítására különböző – a vietnámi belső jognak megfelelő – eljárásokkal történő végrehajtói kiválasztás).

Amennyiben az onkológiai központ komplett kivitelezése és kulcsrakész átadása nem egy csomagban kerül tendereztetésre, hanem külön-külön – a munkafolyamatok szerint – és ezen egységek megvalósítására **különböző fővállalkozók lesznek megbízva**, akkor ezen egységekre a szerződő kereskedelmi partnerek **külön-külön fognak szerződést kötni**. Ennek megfelelően a **segélyhitel szerződés is csak külön-külön kerülhet megkötésre**. Az OECD szabályok értelmében minden kereskedelmi szerződéshez kapcsolódó **segélyhitelt notifikálni kell**. A kötött segélyhitel definíció szerint azt jelenti, hogy a kedvezményes finanszírozás a donor országból származó áruk és szolgáltatások megvásárlására fordítódik. Amennyiben egyes részegységek megvalósítását a vietnámi fél vietnámi vállalkozóval kívánja megvalósíttatni, a **kötött segélyhitel definíciója nem teljesül**. Az **Eximbank finanszírozni csak Magyarországon bejegyzett vállalatok által megvalósításra kerülő export ügyleteket tud**. Szétdarabolás esetén emellett megkérdőjeleződik a **minimum 50%-os magyar tartalom is**. A komplett projekt szétdarabolása esetén az is **kérdéses, hogy a teljes projekt megvalósulásáért ki vállalja a felelősséget**, tekintve hogy minden egységnek más cég lesz a kivitelezője. A koordináció és fővállalkozói felelősség hiánya a projekt megvalósulását kockáztatja. A magyar törekvés tehát az, hogy fővállalkozó kiválasztása után a részprojektek megvalósítására az alvállalkozók kiválasztását ne a vietnámi, hanem a magyar fél tehesse meg.

Az NGM a projekt tendercsomagokra történő bontásával kapcsolatos ellenérveit számos alkalommal közölte a Tervezési és Beruházási Minisztérium illetékeseivel, illetve legutóbb hazánk hanoi nagykövete Dung miniszterelnöknek címzett levelében kérte a kormányfő közbenjárását a megegyezés érdekében.

IV) Folyamatban lévő és előkészítés alatt álló új kötelezettségvállalások

Laosz részére új kötött segélyhitel lehetősége a laoszi mezőgazdasági és erdészeti miniszter 2009. novemberi budapesti látogatása során merült fel. A laoszi fél **40 millió USD összegű kötött segélyhitelt venne fel élelmiszerbiztonsági lánc kialakításához, tárolók építéséhez, oltóanyag-gyártáshoz, magszárító rendszer létrehozásához, valamint oktatás és kapacitásépítés megvalósításához**. Egy 2010. márciusi elutasítást követően a segélyhitel felajánlását a **Kormány 2011. január 26-**

i ülésén hagyta jóvá. A felajánlásról szóló kormányhatározat, illetve a kormányközi megállapodás parafálására felhatalmazást adó miniszterelnöki határozat azonban még nem jelent meg a Magyar Közlönyben, így a teljesen előkészített kormányközi megállapodás parafálása, majd újabb kormánydöntést igénylő aláírása egyre jelentősebb késedelmet szenved.

Kenya részére 14 millió EUR hitelkeret került felajánlásra 2011. januárban az ország elmaradott hegyvidéki területein elektromos távvezeték és alállomás megvalósítása céljából. Ez a 33 kV-os hálózat kiterjesztését jelenti a helyi falvakba a lakosság, kórházak, iskolák, teaültetvények számára. A Kilimambogo – Thika – Nyaga – Githambo – Kiganjo projekt több részből áll. A projekt különlegessége az, hogy egy részét a CG Electric Systems Hungary Zrt. (korábbi nevén Ganz Transelektro) belga testvérvállalata építi a belga kormány finanszírozásában. A Githambo – Kiganjo vonalat szeretné a kenyai kormány a magyar kötött segélyhitelből megépíteni. A kormányközi megállapodás parafálása 2011. április 29-én megtörtént. A kormányközi megállapodás aláírásáról jelenleg folyik a kormány-előterjesztés egyeztetése.

Az Indonéziának nyújtandó 50 millió USD keretösszegű segélyhitel-keret víztisztítók finanszírozására szolgál. Az Indonéz Közmunkaügyi Minisztérium egy átfogó ivóvíz programot dolgozott ki víztisztítók telepítésére mintegy 800 helyszínen szerte Indonéziában. A jelen hitelkeretből Jáva, Bali, Szumátra, Celebesz, Borneó szigeteken mintegy 40-50 db, 20 ezer fős települések vízellátását biztosító víztisztítók építésére kerülhet sor. A kormányközi megállapodás hosszabb tárgyalásokat követően 2010. március 9-én, Jakartában került parafálásra. Aláírásához az újabb kormánydöntés 2010 novembere óta mindezidáig sajnos nem született meg, emiatt a kormányközi megállapodás az Országgyűlés elnökének 2011. februári, jakartai látogatása idejére tervezett aláírása elmaradt.

V) Magyarország kötött segélyhitelezési portfóliója (2011. június)

Aláírt kötött segélyhitelezési megállapodások			
Bosznia-Hercegovina	2004*	5,8 millió EUR	vízkezelés
Laosz	2009	8,6 millió USD	minifarmok rekonstrukciója
Mongólia	2010	25 millió USD	biokombinát rekonstrukciója
Montenegró	2005	15 millió EUR	oktatási létesítmények
Srí Lanka	2007**	51 millió EUR	kikötő-rekonstrukció, vízkezelés
Vietnám 1	2008	35 millió EUR	népesség-nyilvántartás, vízkezelés
Vietnám 2	2009	60 millió EUR	egészségügyi infrastruktúra fejlesztése

* 2007-ben új megállapodás keretében került kiegészítésre a hitelkeret

** 2011-ben új megállapodás keretében módosítva

Felajánlott hitelkeretek, a megállapodások kidolgozása folyamatban van

Indonézia 2	50 millió USD	vízkezelés
Kenya	14 millió EUR	vidéki infrastruktúra fejlesztése
Laosz 2	40 millió USD	élelmiszergazdaság fejlesztése

Beérkezett kérelmek, tervezett, lehetséges felajánlások

Albánia	11,44 millió EUR	öntözőrendszerek
Kambodzsa	50 millió USD	mezőgazdaság, halászat, szociális infrastruktúra fejlesztése
Üzbegisztán	50 millió USD	orvosi berendezések, közvilágítás
Srí Lanka	47 millió EUR	vízkezelés
Ghána	18 millió EUR	gyalogos hidak

Lejárt, végre nem hajtott kötött segélyhitelezési megállapodások

Bosznia-Hercegovina 2	2007*	10 millió EUR	vízkezelés
Indonézia 1	2008**	10 millió USD	vízkezelés

* 2010-ben a bosnyák fél visszamondta a hiteligényt

** 2010-ben felhasználás nélkül lejárt

Budapest, 2011. június „8”

Üdvözlettel:

Dr. Matolcsy György

